

ЗИДНЕ НОВИНЕ
ПРАВОСЛАВНОГ МИСИОНАРСКОГ ЦЕНТРА
„ о. ДАНИЛ СИСОЈЕВ “
„ У саставу Мисионарског одељења СПЦ “

ВЕЛИКИ ПОСТ!

Шта говоре Свети Оци о посту?

Свети Тихон Задонски

Након Крштења Дух Свети је одвео Христа у пустињу и Он је тамо постио 40 дана. Подражавајући Христу, Црква сваке године пости Четрдесетнице која је увек пред Васкрс. Христос је након поста три пута био искушаван од ђавола (Мт. 4:1-11) показујући да сваког хришћанина очекује искушење. Он је победио кушача показавши нам пример, да бисмо се и ми, гледајући на Њега, подвизавали и ђавола кога је Он победио, победили и ми, Његовом божанском силом и благодаћу.

Свети Јован Златоуст

Пост умирује тело и обуздава необуздане жеље, просветљује душу, чине је лаком и способном да се здигне у висине, само ако је онај ко пости смирен и душом. Ти постиш? Нахрани гладне, напој жедне, не заборави затворенике. Утеши оне који тугују и плачу: буди милостив, кротак, тих, добар, дуготрпељив, незлопамтив, побожан да би и Бог примио твој пост и дао ти у изобиљу плодове покајања.

Преподобни Јефрем Сирин

Ако свом брату на кога си због нечега љут не опростиш грехе, потпуно узалудно постиш и молиш се: Бог те неће прихватити.

Свети Игњатије Брјанчанинов

Свети Оци су назвали пост темељем свих врлина, јер пост чува у чистоти и трезвености наш ум и срце. Ко пости истински и нелицемерно подражава Христу, постаје на земљи сличан Анђелима, подражава пророцима, улази у општење са Апостолима и достигавши уз помоћ поста обнављање своје природе, од неправедног постаје праведан, од злог добар, од безбожног побожан. На тај начин усваја себи Христа Који је ризница живота. Предиван је подвиг поста јер олакшава душу од тежине грехова и чини лаким јарам Христових заповести.

Свети Теофан Затворник

„Дође пост, мајка целомудрености“ (душевне чистоте). Сваки има своју страст којој у свему угађа. Но, учинимо сада крај томе. Нека сваки схвати своју Далилу која га веже и предаје злим непријатељима и нека је напусти. И биће ти дано више него Сампсону: не само да ће коса, тј. благе мисли израсти, и не само да ће се вратити снага, тј. јачина воље, него ће се и очи отворити, тј. ум ће постати светао и погледаће те Господ. Ево, сад је најпогодније време! Ево, сад је дан спасења!

Зашто је потребан пост?

Митрополит Атанасије Лимасолски

Пост, као и сваки подвиг, чинимо ради себе, а не ради Бога – у смислу да се Бог не користи постом ни на који начин, док је управо човек онај који се исцељује. Јер није болестан Бог већ немоћни

ч о в е к , изранављен својим страстима и гресима. Свети Оци говоре да је прва заповест коју је Бог дао човеку – заповест о посту. Када је Бог рекао Адаму и Еви да могу да једу од сваког дрвета у Рају, а да не смеју да једу од дрвета познања добра и зла, то није било ништа друго него заповест о посту. Бог није дозволио човеку да једе од једног конкретног дрвета, он је био дужан да се уздржава од њега, да би сачувао заповест Божију. У тропару певамо да је кроз узимање забрањеног плода ђаво извео човека из Раја, а да га је Христос поново увео у Рај. Али и Сам Христос, када је нас ради постао човек, дао нам је пример постећи 40 дана и ноћи у јорданској пустињи где Га је одвео Дух Свети. Тако да је у свом практичном облику пост – заповест Божија. Њено нарушавање је довело до изгнања човека из Раја, а Христос је, као Нови Адам почео Своје учење, проповед и делатност са постом – на тај начин нам је дао пример.

Важно је то што кроз пост човек постаје свестан своје припадности телу Цркве: Црква као тело, као једна целина верних пости у том периоду, притом, управо на такав начин. То

нам даје осећање да припадамо телу Цркве, потчињавајући се заповести Цркве. Сви православни хришћани на целој планети у те дане посте, то значи да постимо и ми, ми смо чланови тог тела. Ми не можемо да се одвојимо, не можемо да радимо нешто сами, не може народ Божији да иде једним путем, а да ми следимо други пут. Црква није нешто неодређено, апстрактно, већ је тело које се састоји из људи: ти или припадаш Цркви или се налазиш ван ње. Ми састављамо Цркву, када смо у храму; ми је састављамо када нас је двоје или троје окупљено у име Господа Исуса Христа и ми састављамо Цркву када се налазимо у јединству са осталом Црквом.

Након што ово узрaste у нама и друге ствари које се такође практично показују, кроз подвиг поста почињу да се претварају у добра нашег личног живота. Прво што се стиче је одсецање воље, то јест, ти одсецаш своју вољу. Када ти Црква говори: „Гледај, данас немој да једеш месо, немој да једеш то јело, већ једи нешто друго“, а ти то не желиш, ти не волиш јело које пост налаже, међутим, без обзира на то, ти једеш ту храну јер је пост. Пост ти дозвољава да једеш баш то, а не оно што би ти сада желео. Ти би сада желео, на пример, роштиљ али га ти не једеш. Значи, ти одсецаш своју вољу. Шта значи одсецање воље? Поред свега осталог, то значи да ако одсецаш своју вољу у том једноставном делу и у том конкретном случају прихватиш вољу Цркве, онда ћеш се много више научити да одсецаш своју вољу пред својим братом, супругом, тим пре, пред вољом Божијом. Када се наша воља која у себи носи самољубље и много чега још, сусреће са вољом Божијом, нормално је да она, наша воља, треба да буде одсечена, искорењена, треба да се повуче да бисмо прихватили вољу Божију која се изражава у заповестима Божијим.

О страху Божијем

Свети Доротеј Палестински

„Постоје три расположења, говори свети Василије, којима угађамо Богу: или страхом од мука (када се налазимо у стању роба), или када, гоњени жељом за стицањем награде, испуњавамо наредбе ради сопствене користи (постајући слични најамницима), или када чинимо добро ради самог добра (налазећи се у стању сина). Јер, када дође у доба разумности, син испуњава вољу оца свог не због тога што се боји батина, и не због тога да би од њега добио награду, него стога што према њему гаји љубав и поштовање који приличе оцу и будући уверен да су сва очева имања и његова. Он се удостојава да чује: *тако ниси више роб него син... и наследник си Божији кроз Христа* (Гал.4,7). Такав се већ не боји Бога, као што смо рекли, оним уводним страхом, него га воли, како и Свети Антоније говори: „Ја се више не бојим Бога, него га волим”. И Господ је означио тај савршени страх који се рађа из љубави, рекавши Аврааму који Му је приносио сина свога на жртву: *сада познах да се бојиш Бога* (Пост.22,12). Како би му иначе рекао: *сада познах?* Авраам је већ толико био урадио из послушања Богу,

тј. оставио све своје и преселио се у туђину ка народу идолопоклоника, где није било ни трага од богопоштовања. И поред свега тога морао је да поднесе и страшно искушење жртвовања сина. И после свега тога, Он му је рекао: *сада познах да се бојиш Бога*. Очигледно је да је Он овде говорио о савршеном страху Светих. Они већ вољу Божију не испуњавају због страха од мучења или због стицања награда, него из љубави према Богу, као што смо већ више пута рекли, бојећи се да не учине било шта против против воље Љубљеног. Због тога апостол говори: *љубав изгони страх напоље*. Они већ не делају по страху, него се боје зато што воле. У томе се састоји савршени страх. Међутим, као што смо казали, није могуће да дође савршени страх, ако се пре тога не стекне уводни. Оци су рекли да човек стиче страх Божији ако има сећање на смрт и на муке, ако свако вече испитује себе како је провео дан, и свако јутро како је прошла ноћ, ако није дрзак, и најзад, ако се прилепљује, тј. присно везује, уз човека који се боји Бога...

И тако, постарајте се, као што смо рекли, да уздржавате свој језик од рђавог говора о ближњем, како никад никога не бисте повредили ни речју, ни делом, ни изразом, нити на неки други начин. Не будите увредљиви како се не бисте, чувши од свога брата непријатну реч, одмах вређали и зло му одговарали, остајући огорчени на њега. То није за оне који желе да се спасу... Ако се деси да неко види да је неки брат сагрешио, не треба да га презре и да ћути о томе, пуштајући га да гине. Не треба, пак, ни да га грди, нити оговара, већ треба са саосећањем и страхом Божијим о томе да каже ономе који га може исправити. Ако неко од вас чује од некога непријатну реч, или ако претрпи нешто против воље, не треба одмах да упада у негодовање. Научите се и ви да носите бремена једни других, научите се да поштујете једни друге“.

„Шта значи савет оца Софронија Сахарова „држати ум у аду“?

Схиигуман Авраам Ридман

Том подвигу се архимандрит Софроније научио од свог старца – преподобног Силуана Атонског и он не одговара свима. Он је јако тежак, захтева руководство и како ми се чини, високи духовни напредак. Зато је најбоље да се просто смирујемо, кајемо, принуђујемо себе на сваку смирену мисао о себи и можда ће благодат Божија деловати у једном или другом човеку тако да ће он заиста себе осетити да је достојан пакла. Шта тачно значи „држати ум у аду“ ја, на жалост, не могу да кажем јер сам слично нисам осетио, немам такво искуство и такав степен смирења. Када сам прочитао књигу „Старац Силуан“ и покушао да подражавам тог подвижника, спуштајући ум у ад, или ништа нисам успевао или се појављивала чамотиња, мрачно стање и зато сам оставио даље покушаје.

Антонију Великом је некада било откривено да је један обућар у Александрији успео више него он у духовном животу. Тада је Антоније отишао до њега и испоставило се да је тај човек имао дубоко смирење и сматрао да ће се сви у том граду спасити, а да ће он за своје грехе погинути. Он је такође узео на себе овај подвиг – да од све душе себе сматра погинулим, као да је самога себе осудио на пропаст. Од тада су ову мисао, која изражава најдубље смирење, почели да зову „мишљу светог Антонија“. Након одређеног времена, можда након једног покољења монаха, неки подвижник је о себи говорио: „Ко данас може да носи мисао светог Антонија? Ја ипак знам једног човека који то може да ради.“ Подвижник је, наравно, имао у виду себе самога, али из смирења није то желео да каже наглас. Изгледа да је сматрао да у његово време – а то је био такозвани златни век монаштва –

људи који су у стању да носе ту мисао већ није било. То не значи да људи нису могли да понављају речи светог Антонија у уму – и ми сада можемо то да радимо. Али ако ми искрено почнемо да мислимо о себи на сличан начин доспећемо у такво очајање да не само да нећемо имати користи, већ можемо и да пропаднемо од претераног терета, од духовне тежине коју ми просто нисмо у стању да подигнемо. За ово је неопходно имати благодат, силу духа. А ако их немамо, онда ће нас оваква размишљања привести не до спасења, већ до пропасти. И осим тога, неопходно је схватити врло важну ствар: подвиг преподобног Антонија још није само смирење, већ само средство за његово достизање. Најважније је да постоји смирење срца. Спаситељ је рекао: „Научите се од Мене, јер сам Ја кротак и смирен срцем“ (Мт. 11:29) и „Из срца излазе зле помисли“ (види Мт. 15:19). Срце је извор човековог живота. Ако је човек у нешто убеђен срцем, значи да је заиста убеђен. Ти не мораш да изговараш никакве дефиниције смирења, немаш никакве сликовите представе а смирење ће да постоји.

И обрнуто, можеш колико год желиш да говориш о себи, као праведни Авраам, да си „прах и пепео“, или као пророк Давид да си „црв а не човек“, а у мислима ћеш сматрати: „Ето, ја сам црв а не човек, и зато сам бољи од свих ових људи. Јер они не мисле о себи да су црви, а ја мислим. Зато су они црви, а ја сам човек“. Није потребно себе тако неразумно принуђавати, потребно је више се смиривати срцем.

О дечијој исповести

Протојереј Артемије Владимиров

Могуће је, дакле, и потребно припремати децу за исповест. Само треба да схватимо да је пред нама личност коју не треба притискати као инсекта.

Бог воли човека и благодат се увек нежно дотиче душе, те стога не треба да претичемо дејство благодати искључивим и немилосрдним разобличавањем савести, али не треба ни да се опустимо и сувише ослонимо на благодат, у лакомисленој нади да ће Господ Сам све учинити без нашег труда.

Мислим да приликом припреме детета за исповест не треба потцењивати моћ речи, јер она уводи срце детета у духовно пространство. Реч уноси у душу нова, недоживљена осећања. Мислим да све поуке треба да извиру из мирног родитељског срца, макар оно било и огорчено рђавим понашањем малишана. Ако се у вама подиже гнев и раздражљивост, боље је да се тог тренутка уопште не обраћате детету, већ да се помолите и за себе и за њега.

„Сада ћемо кренути к свештенику и више нећеш стајати овде, пред столом и столњаком који си поцепао, већ пред Крстом и Еванђељем. Зар ћеш и тада да се кривиш и измотаваш, када те не будем гледао ја, већ Сам Господ? Хоћеш ли и тада да се тако надуриш, нарогушиш и спремиш свакојакe изговоре за оно што си учинио? Можда је онда боље да уопште и не идемо на исповест?“

Из сличног разговора дете ће боље него из књиге схватити смисао

Свете Тајне исповести и одговорности за учињену грешку. Приметимо при том да су деци чија се срца васпитавају и утврђују у Богу, веома потребне позитивне, светле и радосне емоције и светле боје. Примењујући само негативне, ружне примере и речи - то је велика грешка! - родитељи понекад при обраћању деци подсећају на тужиоце са Нирнбершког процеса. Одрасли би тако желели да своју децу учине анђелима! Али, пошто деца не одговарају увек њиховој представи идеалног детета, родитељи постају попут Иље Муромца, а у детету виде каквог гадног Татарина коме су спремни, заједно с Тарасом Буљбом, сопственом руком да одсеку главу. Пре ћемо га и уништити него да га гледамо другачијег од онаквог како се нама свиђа!

Мислим да је веома важно умети обрадовати дете. За то је, наравно, потребно имати душу, срце, мисао и сопствено искуство покајања, јер треба пазити да не упропастимо дете удовољавајући његовим страстима, говорећи о ономе што је добро, стварати у њему позитивно расположење, да би се окретало ка светлости, уместо да осећа на себи поглед пун осуђивања и ужаса: „Знаш какву лакоћу, светлост и слободу осећа душа када најзад истргнеш тај ужасан трн који се зарио у срце! Али, откријеш грех, Добри Бог ти одмах све прашта. Па, Он све зна! Зато треба да се ослободиш те стонoge која ти се увукла у срце. То мучи и тебе самог и мајку. Господ ће опростити и даће ти нову снагу. И сама сам се јуче исповедила! Како ми је било лако на души!“ Сећам се, када сам ишао у други разред средње школе, бака је једне недеље дошла са Литургије и рекла: “Како је било дивно! Исповедила сам се и причестила. Каква радост!” Више ништа ми није рекла, али сам све то запамтио и после њене смрти почео сам да одлазим у цркву у коју је она ишла.

Православна Индија

2012. године, у Индији, лидер англиканске заједнице, Рохан Нехемија осетио је глад за Истином. Није могао да се задовољи учењем англиканства и почео је да трага. Наишао је на Православље и толико се разгорео љубављу према светој Вери да је не само себе већ и целокупну своју заједницу пар година припремао и подучавао у њој. Затим је почео да пише писма Помесним Црквама са молбом да он и његова заједница буду примљени у Цркву. Свештеник Георгије Максимов из Руске Православне Цркве му је одговорио да је пре уласка у Цркву неопходно да познаје учење Цркве, да буде припремљен и он и његова заједница. На то је Рохан одговорио: „Припремили смо се, све већ знају“. Оцу Георгију се то учинило као лакомислен одговор али је ипак донета одлука да мисионар из РПЦ оде у Индију. Свештеник Станислав Распутин је кренуо пут Индије, у Чандрапур. Већ након првог сусрета са њима је видео да је оно што је Рохан говорио заиста истина.

Ево одломка из мисионарског дневника о. Станислава: „Рохан је испред мене поставио своје помоћнике. Мој први утисак је био да су у питању врло једноставни, добродушни људи, неписмени, да ништа од њих не треба захтевати, ни о каквим знању (о Православљу посебно) не може ни да се говори. Колико сам био запрепашћен када сам почео да говорим са њим. Уверен сам да велики део наших парохијана тешко да би могао да одговори на моја

питања. Расудите сами.

Постављам питање Пракашу (Петру): „Реци ми, колико је било воља у Исусу Христу?“ Рохан је због превођења питао: „Природа у Христу?“ Ја сам одговорио: „Не, него воља“. Петар је брзо одговорио: „Две, Божанска и човечанска“. Размислио сам (требало је отежати) и питао: „Шта мислиш, која воља је у Њему била јача?“ Петар је, размисливши око минут, одговорио: „Христос је истинити Бог и истинити човек, Његове воље су једнаке, али је човечанска воља била послушна Божанској“. Нисам очекивао овакав одговор и помислио: „ето ти индијско село... наши парохијани би могли да уче од њих“.

Друго питање сам поставио Ваџају (Андреју) – показао сам Христову икону и питао: „Ко је на икони – Бог или човек?“ Он је, тренутак размисливши, одговорио: „На икони је изображена Христова личност – истинити Бог и истинити човек“.

Питање за Васанта (Тому): „Које грехе је на себе за време смрти на Крсту узео – оне пре Њега, грехе у Његово време или грехе оних који ће живети након Њега?“ Тома је одмах одговорио: „Христос је искупио грехе целог човечанства, свих људи који су живели, живе и који ће живети на Земљи“.

Питао сам Јована: „Православље учи да човек има слободу воље. Бог зна вољу сваког човека и зна ко ће где ићи након смрти – урај или пакао. Ако Бог већ зна све, о каквој слободи се онда говори, јер шта год ми радили, ићи ћемо тамо где је одређено?“ Јован је одговорио: „Ми имамо слободну вољу сада, на земљи, без обзира на то што Бог заиста зна наш слободни избор. Међутим, Бог постоји ван времена, а ми смо у времену, зато је наш избор за нас апсолутно реалан.“

Био сам запрепашћен како су ови индијски сељаци могли тако добро да усвоје православно учење без икаквог контакта са било којим православним хришћанином. Убрзо су сви били примљени у Цркву.